

Col·lecció de ceràmica de l'Enrajolada

Martorell

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Museu de l'Enrajolada. C. Francesc Santacana, 15 / C. de l'Aigua, 1

Coordenades:

Latitud: 41.4743
Longitud: 1.92852
UTM Est (X): 410535
UTM Nord (Y): 4591965

Classificació

Número de fitxa 08114 - 1
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Col·lecció
Estil / època: Antic Mossàrab Gòtic Modern Contemporani
Segle I-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal i física
Observacions protecció: Llei 9/1993 del patrimoni cultural català
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Diputació de Barcelona. Rambla de Catalunya, 126. 08008 Barcelona
Autoria de la fitxa Dídac Pàmies Gual
Data de registre de la fitxa: dc., 10/12/2014 - 01:00

Descripció

El fons ceràmic agrupa tant peces ceràmiques de vaixella i transport com rajoles, essent aquest últim grup el més nombrós del fons. Referent a la ceràmica de vaixella i transport, la col·lecció conté plats de reflexos metàl·lics (segles XVII-XVIII); plats i escudelles de ceràmica blava catalana (segles XVII-XVIII); plats de Manises, Ribesalbes i Alcora (segle XIX); pots d'apotecari blaus catalans (segles XV-XVIII); àmfora bètica (segles I-II), ceràmica islàmica (segles XI-XIII); i algunes escultures de porcellana (segle XIX).

Pel què fa a les rajoles, agrupa una col·lecció que abraça una forquilla cronològica molt àmplia entre el segle XIV i el primer terç del segle XX, on s'hi observen diferents tècniques decoratives com l'estergit, la trepa, la corda seca, l'aresta i la mà alçada. Tipològicament es poden classificar com: gòtiques de paviment (catalanes i valencianes); de corda seca o d'aresta hispanoàrabs (andaluses i aragoneses); rajoles blaves i policromes de Talavera; rajoles blaves i policromes andaluses; rajoles bicolors catalanes; rajoles policromes de mostra, de dibuix tancat, d'ofici (catalanes) o de gènere (valencianes) i composicions (plafons de sants, paisatges, floreres i escenes historiades).

La procedència de les rajoles és molt diversa, així doncs trobem peces procedents del monestir de Sant Pere de les Puelles (rajola amb l'escut del patró del monestir que conté la tiara pontifícia i les claus; i rajola amb l'escut de l'abadessa entre els anys 1517 i 1521, Isabel Desbosch); monestir de Santes Creus; convent de Montsió; claustre del monestir de Montserrat; castell de Vulpellac; cartoixa de Montalegre; catedral de Saragossa; cartoixa de Valdecrist; convent de Nostra Senyora de Jerusalem; església de Santa Maria de Martorell; i l'església de Santa Margarida de Martorell entre d'altres.

Història

El Museu de l'Enrajolada va ser fundat l'any 1876 per Francesc Santacana i Campmany i continuat posteriorment pel seu nét Francesc Santacana i Romeu, que el va anomenar l'Enrajolada i va dissenyar la nova façana de l'actual carrer Santacana. El 1964 va ser adquirit per la Diputació de Barcelona, que va realitzar vàries reformes per adequar les instal·lacions al concepte que es tenia de museu durant la dècada de 1960. Francesc Santacana i Campmany va recopilar restes de palaus i edificis religiosos antics, pintures realitzades per ell mateix, materials d'excavacions arqueològiques realitzades en persona a Martorell i rodalies i mobles i elements decoratius. Actualment el museu consta de 1839 elements registrats.

Bibliografia

SANTACANA, F. (1909): Catàleg il·lustrat del Museu Santacana de Martorell. Estampa de Viuda Domingo Casanovas. Barcelona.

FARRENY, M. (2010): Guia de Casa Museu Santacana. L'Enrajolada. Ajuntament de Martorell. Martorell.

